

[Hannstrup Clemmensen.]

Netop når man ser på denne udvikling mellem eksport og import, er det ulykkeligt at måtte konstatere, at handelsbalancen har udviklet sig mere skævt, end den gjorde tidligere, og at de skibsfartsindtægter, turistindtægter o. a., der skal være med til i størst mulig udstrækning at dække svælgel mellem import og eksport, ikke i tilstrækkelig grad magter dette, således at betalingsbalanceunderskuddet også er stigende og i år vel vil gå op imod en 2½ milliard kr. eller så.

Det er på denne baggrund nødvendigt for os at fastslå, at et samfund ikke — så lidt som det enkelte menneske eller en familie — i det lange løb kan blive ved med at bruge flere penge, end der indtjenes. Men dette er ikke desto mindre, hvad det danske samfund har gjort i den sidste halve snes år. År for år har vi haft underskud på vor betalingsbalance, og derfor er vort samfunds gæld til udlandet i løbet af 1960erne vokset med 11 milliarder kr. Pengene er ganske vist ikke kun brugt til et øget forbrug, men også til investeringer, men lånene skal jo ærgerligt nok både forrentes og tilbagebetales og stiller derfor krav over for fremtidige valutabeholdninger. Når man fortsat selv under en højkonjunktur har underskud, er man naturligvis fortsat nødt til at låne. Der bør derfor være bred enighed om, at vi i løbet af den kortest mulige årrække må have disse underskud nedbragt og få genskabt balancen.

Jeg vil også gerne have lov til at understrege endnu et par kendsgerninger og vil måske være særlig taknemlig, hvis socialdemokratiske økonomiske ordførere og andre lagde mærke til, at man ikke kan lade både det offentlige og det private forbrug stige stærkere end produktionen uden at få øget underskud på betalingsbalancen — så enkelt er det jo. Man kan heller ikke kræve større statsudgifter og lavere skatter og samtidig vente, at underskuddet på betalingsbalancen alligevel skal kunne gå nedad.

Der er også andre uhyggelige eller i hvert

fald farlige tendenser i den økonomiske udvikling. Renten er både for korte og for lange lån steget og steget betydeligt, selv om det er naturligt i denne forbindelse at henvise til, at det ikke er noget, der kun gælder Danmark, men at der verden over i disse måneder og år er sket — senest i Frankrig i går — kraftige forhøjelser af renteniveauet; vi kan dog måske finde en smule trøst i, at det danske renteniveau ikke ligger så meget over udenlandske renteniveauer, som vi tidligere har været vant til.

Der er således både lys og skygge i den økonomiske baggrund, på hvilken vi i denne folketingsssamling skal udføre vort arbejde, og det må være helt naturligt her at komme ind på saglige vurderinger af, hvordan den økonomiske balance skal genskabes. Jeg vil gerne på mit partis vegne tilkendegive et uforbeholdent ønske om at komme i sådanne realitetsforhandlinger mellem oppositionspartier og regeringspartier om den økonomiske situation. Det er næppe nogen hemmelighed, at vi ikke er enige på alle punkter, men det har før i det danske folkestyres tid trods alt vist sig, at man netop på de økonomiske områder kunne nå frem til samarbejdsresultater, til kompromiser, der var af ubestridelig værdi.

I hvert fald ligger det mig på sinde at understrege, at den stramme finanspolitik må fastholdes, og uden på nogen måde at være for sarkastisk vil jeg dog gerne sige; at det var nu ganske godt, at vi ikke kom i den situation, at oppositionen i foråret i år fik sin vilje, da den gjorde så voldsom modstand mod den finanspolitiske stramning. Konjunkturforløbet er jo meget mildt sagt blevet ganske anderledes, end socialdemokratiet så sent som i juni måned forudsagde. Jeg er leveringsdygtig i citater, hvis man skulle have glemt sine egne meget dystre forudsigelser i juni måned. Dengang talte man med den dybeste bekymring og med en stemmeføring, der næsten fik tårerne frem i øjnene, om, hvilken alvorlig risiko der var for beskæftigelsen i dette efterår,